

Internationella rapporten 2022

Gård&Djurhälsan

FRISKA DJUR GER VÄLMÄENDE GÅRDAR

Gård & Djurhälsan deltar i InterPIG, en internationell grupp för bench marking. InterPIG bildades 2002 och initiativtagare till gruppen var forskare och rådgivare från Danmark, Frankrike, Nederländerna, Storbritannien och Tyskland. Sverige kom med som aktiv deltagare efter några år och representeras idag av Gård & Djurhälsan. I gruppen jämförs produktionsresultat och ekonomiska parametrar från medlemslänternas grisproduktion. Nätverket fungerar också som en referensgrupp och kunskapsbank för olika aktuella frågor kopplade till grisnäringen i respektive land.

Gruppen har vuxit successivt och nu ingår 17 medlemsländer i InterPIG: Belgien, Brasilien, Danmark, Finland, Frankrike, Irland, Italien, Kanada, Nederländerna, Storbritannien, Sverige, Spanien, Tjeckien, Tyskland, Ungern, USA och Österrike.

Sedan 2009 sammanställs jämförelser mellan medlemslänterna i en svensk "Internationell rapport". I årets rapport redovisas produktionsresultat och ekonomiska jämförelser från 2021 samt resultatutvecklingen under 2017–2021. Internationella rapporten tas fram av Gård & Djurhälsan, på uppdrag av LRF Kött.

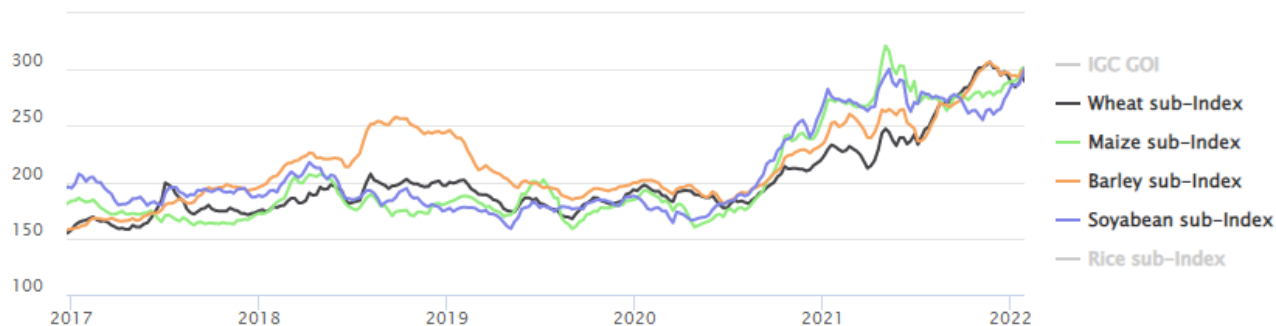
I jämförelsen delas ibland Brasilien i två områden, Mato Grosso och Santa Caterina (MT och SC). Detta eftersom Brasilien är ett stort land med olika produktionsförutsättningar. Storbritannien delas ibland upp i inomhus och utomhus produktion (IN och OUT). Då inget anges är data beräknat på inomhusproduktion. I det fall ett land inte redovisas beror det på att data saknas.

Hur stor andel av medlemslänternas djurpopulation som ligger till grund för resultaten varierar. De skillnader som finns mellan länderna i till exempel avräkningssystem kompenseras dock för, så långt det är möjligt, med hjälp av omräkningar. Medlemslänterna gör redovisningarna på samma sätt, vilket innebär att resultatutvecklingen inom respektive land kan följas på ett tillförlitligt sätt.

Produktionsekonomi och marknad

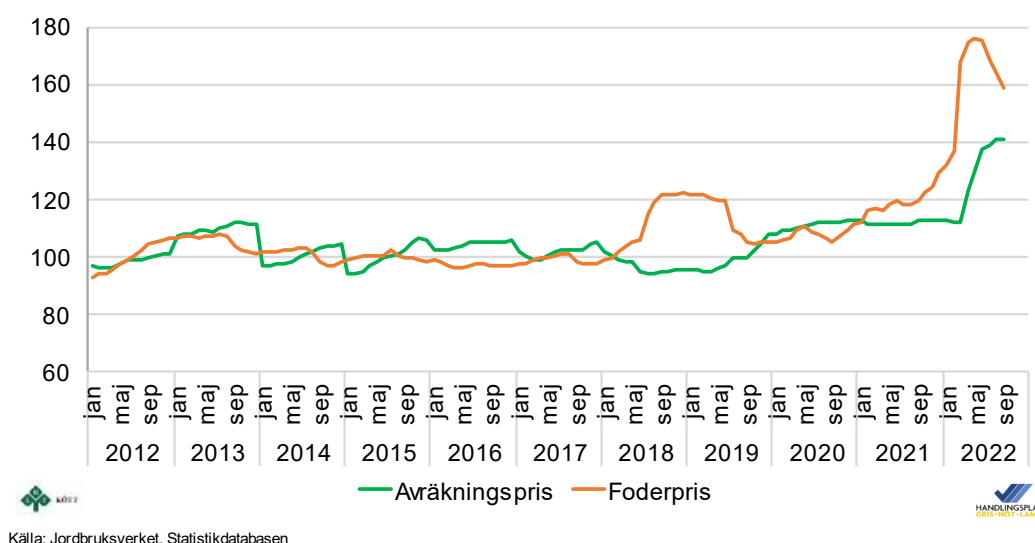
År 2021 var ett ekonomiskt ansträngande år för både svensk grisproduktion och för flera av länderna inom InterPIG. I många länder såg man en vikande konsumtion av griskött, bland annat på grund av stängda restauranger under pandemin. Pandemins restriktioner påverkade handeln negativt och hög sjukfrånvaro i industrin gav slaktköer och grisar som blev kvar för länge på gårdarna¹.

Stigande priser på insatsvaror gav ökade kostnader för diesel, elektricitet, gödning och foder². Orsakerna till prisökningarna var flera, bland annat pandemins effekter på världsekonomin, ökade priser på naturgas samt bristande fraktkapacitet. De högre foderpriserna förklaras av sämre skördar i viktiga regioner i världen, tillsammans med låga lagernivåer. Foderprisets variation ses i figur 1 och 2.

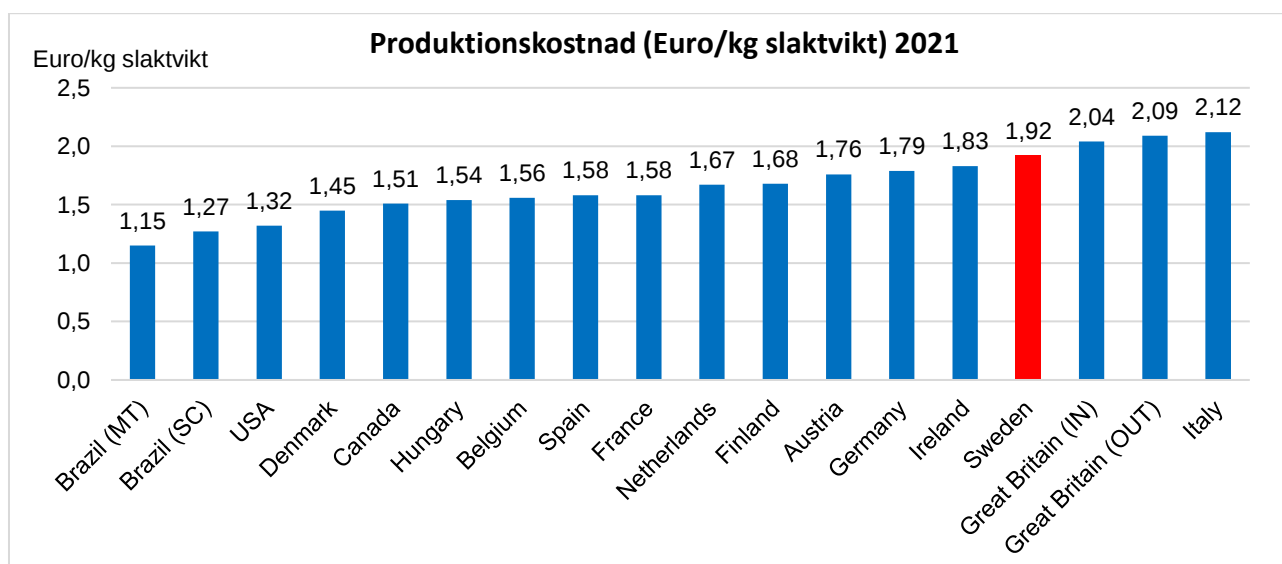
Figur 1. Prisindex för vete, majs, korn och sojabönor 2017-2021 enligt International Grains Council⁵

Prisindex för griskött och foder, 2015=100

Figur 2. Prisindex för griskött och foder 2012-2022 enligt LRFs statistikplattform³

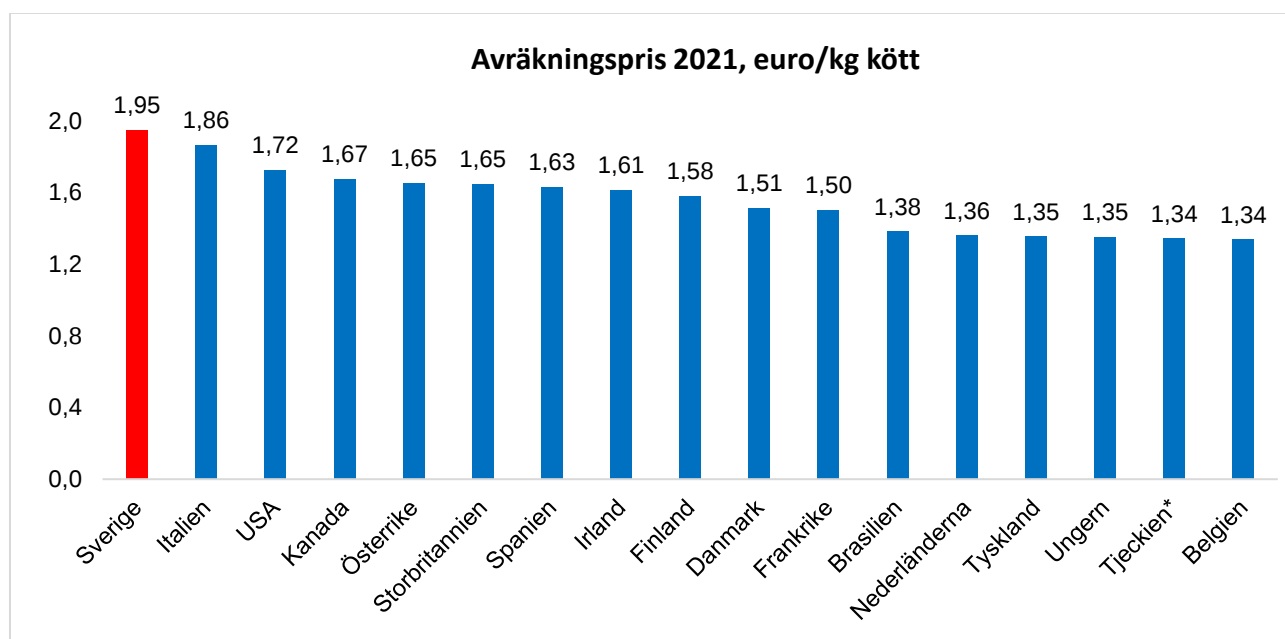
Jämförelsen inom InterPIG visar att de svenska produktionskostnaderna är bland de högsta (se figur 3). Detta beror framför allt på de svenska djurskyddskraven som innebär mer byggyta per sugga och slaktgris, samt mer arbetstid eftersom förbudet mot helspalt innebär att mer tid går till att hålla rent och strö boxar. Dessutom ställer det nordliga klimatet andra krav på byggnader vad gäller hållfasthet och isolering.

Figur 3. Produktionskostnad per kilo slaktvikt.

I Sverige såg man, liksom år 2020, det högsta avräkningspriset inom gruppen (se figur 4). Svenskt griskött visade sig vara fortsatt starkt på hemmamarknaden, med en marknadsandel på 82,7 % (se tabell 1)³. Detta är en nästan tioprocentig ökning under de fem senaste åren, samtidigt som den totala konsumtionen av griskött har minskat med 3,5 kg per person i samma period.

Konsumtionsmönstret har förstärkts av pandemin och förklaras bland annat av att svenskarna har ätit fler måltider hemma än på restaurang. Andelen svenskt kött är högre i dagligvaruhandeln än på restaurang⁴.

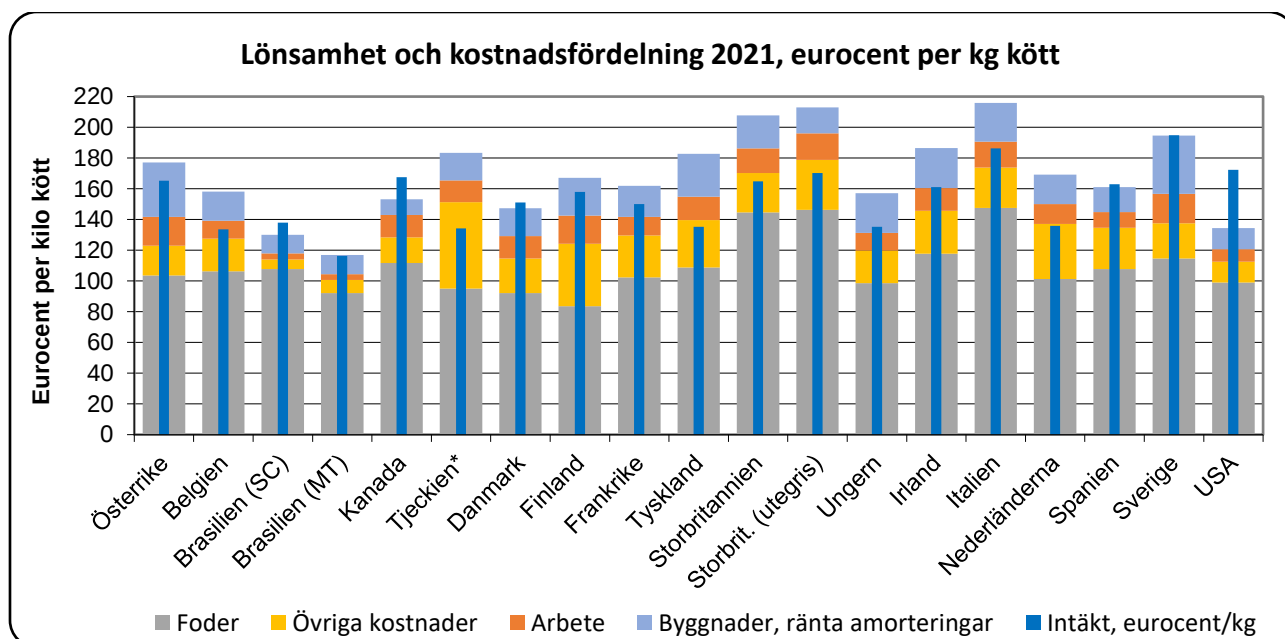
*Tjeckiens data är ej slutgiltiga siffror för år 2021

Figur 4. Avräkningspris 2021.

Tabell 1. Konsumtion av griskött och svensk marknadsandel, 2017 - 2021

År	Total konsumtion, kg per capita	Svensk marknadsandel
2017	32,8	72,9 %
2018	32,5	75,4 %
2019	30,6	76,4 %
2020	29,6	80,3 %
2021	29,3	82,7 %

Trots det ekonomiskt ansträngda läget var grisproduktionen lönsam i några av länder inom InterPig under 2021 (se figur 5). Det gäller bland annat USA, Kanada och Brasilien och även i viss mån Spanien, som hade en stark exportmarknad under 2021. Brasilien och Spanien exporterade stora volymer till Kina. Spanien är från och med 2021 det största grisproducerande landet i Europa, räknat i ton griskött. Men både Brasilien och Spanien märker nu av kraftigt vikande exportvolymer till Kina, i och med att Kina i rask takt återuppbygger sin egen grisproduktion efter det stora utbrottet av Afrikansk svinpest (ASF) under 2019.

*Tjeckiens data är ej slutgiltiga siffror för år 2021

Figur 5. Lönsamhet och kostnadsfördelning per kilo kött, 2021.

Hur ASF kommer att utvecklas inom Europa vet vi inte, men om den sprider sig mer kommer det att få stora konsekvenser för europeisk grisproduktion. Vad man däremot vet mer säkert, är att Kina i snabb takt fortsätter bygga ut sin grisproduktion och det kommer att påverka EU:s export av griskött i hög grad framöver.

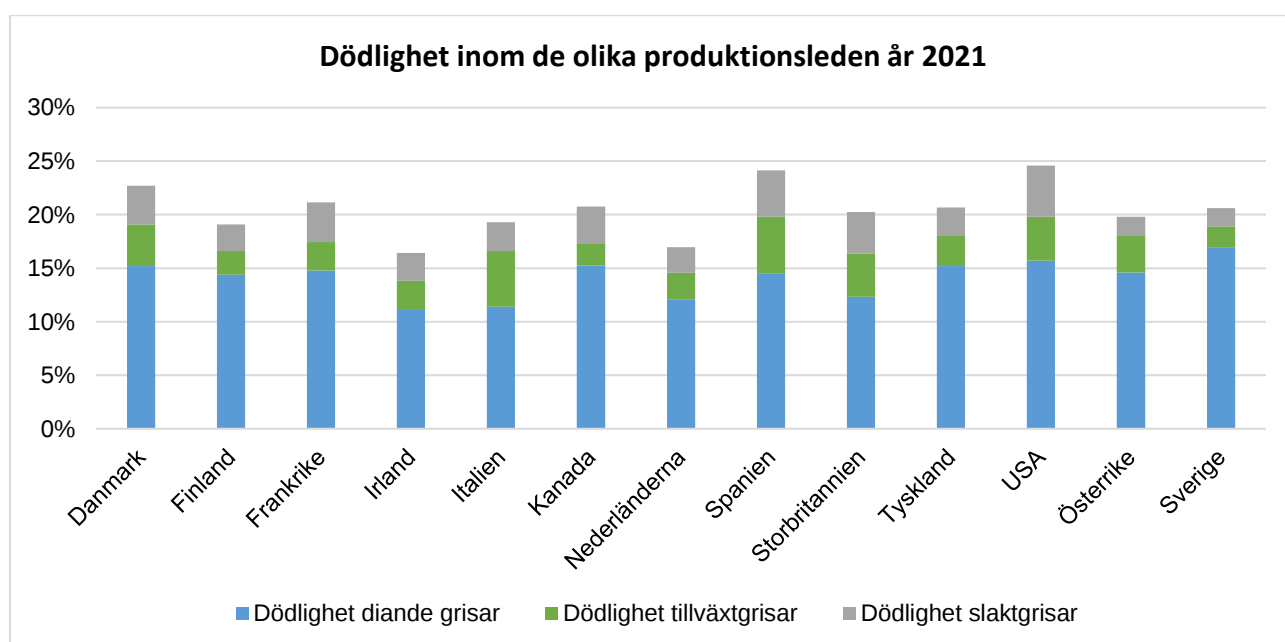
Produktionsresultat

Tabell 2 visar producerade grisar per sugga och år för de olika InterPIG-länderna, räknat som antal födda, avvanda, sålda samt slaktade grisar. I tabellen syns hur Sverige ligger till jämförelsevis med de andra länderna i de olika produktionsleden. För antal levande födda per sugga och år ligger Sverige på en medelnivå. Därefter tappar Sverige i position fram till avvänjning, vilket förklaras av hög smågrisdödlighet. I tillväxt- och slaktgrisled kvarstår placeringen, på grund av mindre dödlighet i dessa perioder, se även figur 6.

Tabell 2. Antal födda, avvanda, sålda och slaktade grisar inom respektive land, rangordnade från högst till lägst i varje kategori. Observera att skillnader i ländernas uppfödningssystem påverkar till vilket led resultaten räknas, eftersom grisarna flyttar till de olika leden vid olika ålder i de olika länderna.

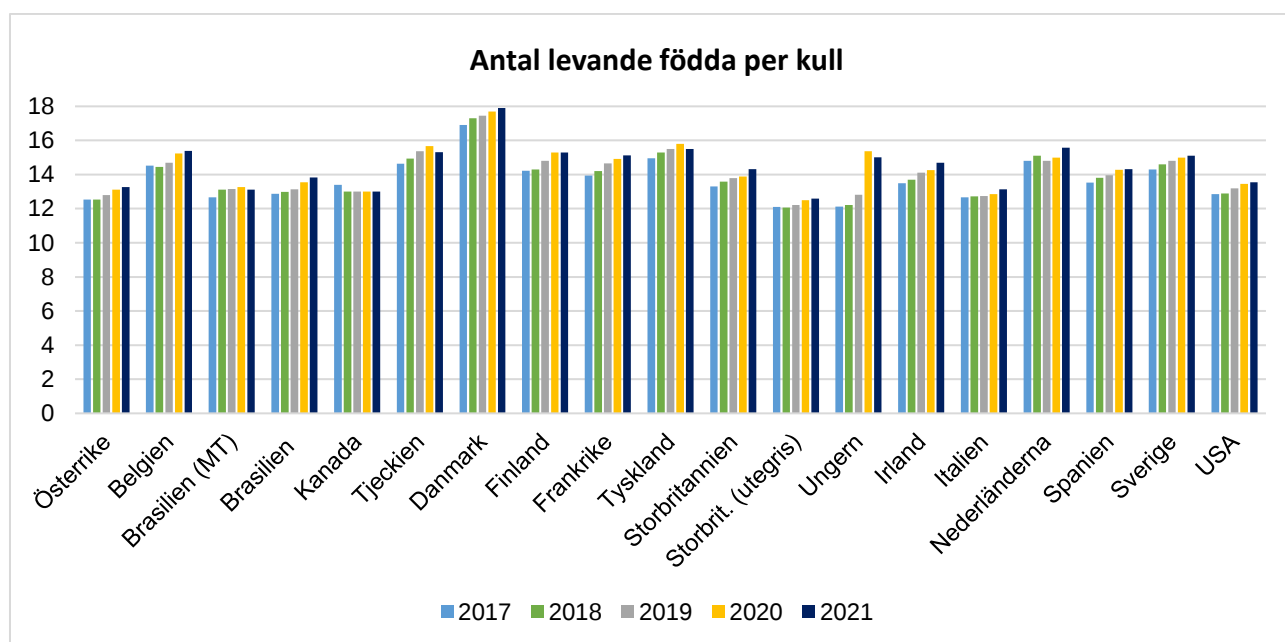
Antal födda grisar		Antal avvanda grisar		Antal sålda smågrisar		Antal slaktade grisar	
Danmark	40,1	Danmark	34,0	Danmark	32,7	Danmark	31,5
Nederländerna	36,5	Nederländerna	32,1	Nederländerna	31,3	Nederländerna	30,6
Belgien	36,5	Belgien	31,9	Belgien	30,6	Belgien	29,8
Tyskland	35,7	Tjeckien*	31,3	Ungern	30,3	Ungern	29,4
Frankrike	35,3	Ungern	30,9	Tjeckien*	30,0	Tjeckien*	29,3
Tjeckien*	35,1	Tyskland	30,2	Tyskland	29,4	Tyskland	28,6
Ungern	34,8	Frankrike	30,1	Frankrike	29,3	Finland	28,3
Finland	34,7	Finland	29,7	Finland	29,1	Frankrike	28,2
Sverige	33,5	Irland	29,6	Irland	28,8	Irland	28,1
Irland	33,3	Brasilien	29,1	Brasilien	28,5	Brasilien	27,8
Spanien	32,6	Sverige	27,9	Sverige	27,3	Sverige	26,8
USA	32,4	Spanien	27,9	Storbritannien	26,6	Storbritannien	25,6
Brasilien	32,0	Storbritannien	27,7	Spanien	26,4	Spanien	25,2
Storbritannien	31,6	USA	27,3	USA	26,2	USA	25,0
Österrike	30,5	Italien	26,1	Österrike	25,2	Österrike	24,7
Kanada	29,9	Österrike	26,1	Kanada	24,8	Italien	24,1
Italien	29,4	Kanada	25,3	Italien	24,7	Kanada	24,0
MEDEL	33,8		29,3		28,3		27,5
Sverige jämfört med InterPIGs medelvärde							
Differens 2021	-0,2		-1,4		-1,0		-0,6
Differens 2020	-0,1		-1,4		-1,0		-0,6

*Tjeckiens data är ej slutgiltiga siffror för år 2021

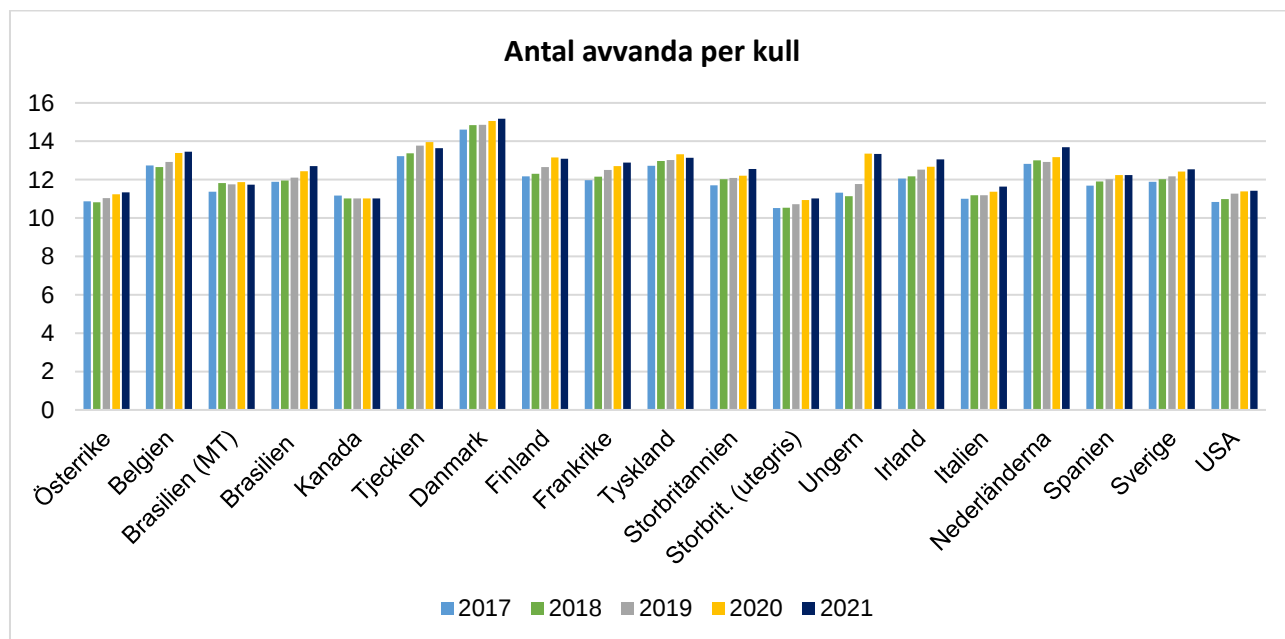

Figur 6. Dödlighet inom de olika produktionsleden 2021.

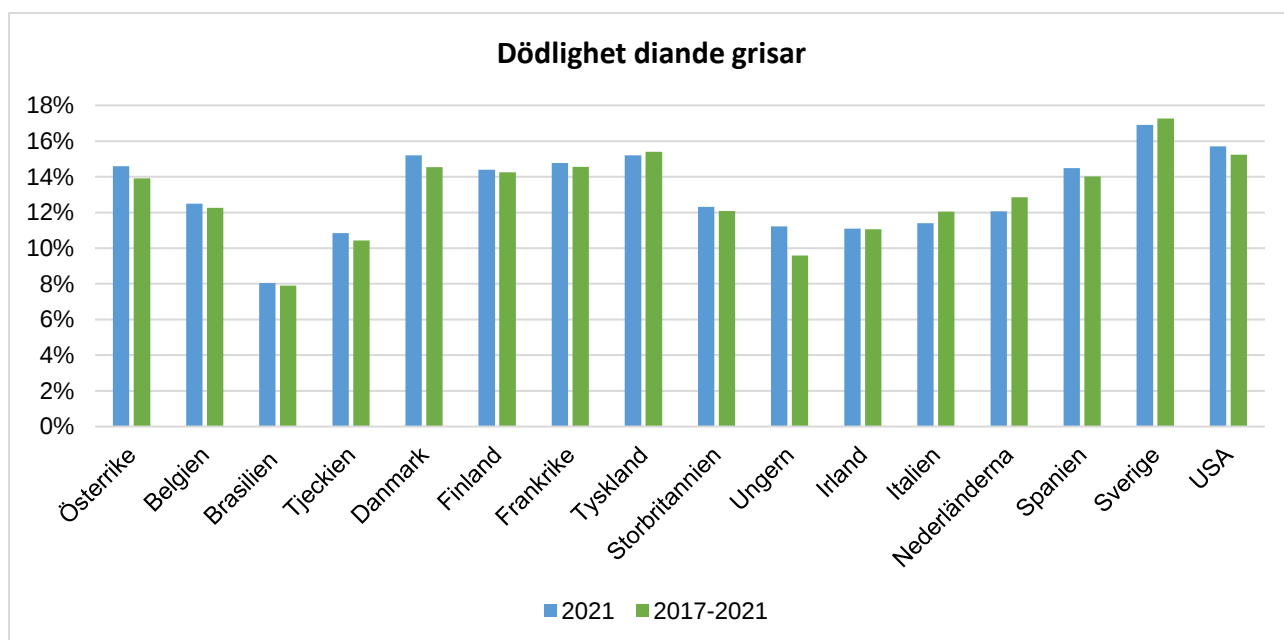
Samtliga medlemsländer inom InterPIG visar produktionsförbättringar, med ökat antal levande födda och avvanda grisar, se figur 7 och 8. Dock kvarstår faktum att Sverige har den högsta smågrisdödligheten (16,9 %) jämfört med medelvärdet inom InterPIG på 13,1 %, se figur 9. Från 2009 har smågrisdödligheten i svensk grisproduktion legat 4–6 procentenheter högre än genomsnittet i InterPIG. En liten, men positiv trend, är dock att skillnaden i smågrisdödlighet har minskat över tid. År 2017 var smågrisdödligheten i Sverige 17,6 % jämfört mot 12,8 % för hela InterPIG-gruppen. År 2021 var smågrisdödligheten i Sverige 16,9 % jämfört mot 13,1 % i medel för alla länder. Skillnaden mellan Sverige och InterPIG-genomsnittet har alltså minskat med en procentenhet under perioden. Faktorer som påverkar smågrisöverlevnad är flera, exempelvis den nyfödda grisens närmiljö samt management i grisningsavdelningen.

Figur 7. Antal levande födda grisar per kull, 2017–2021.

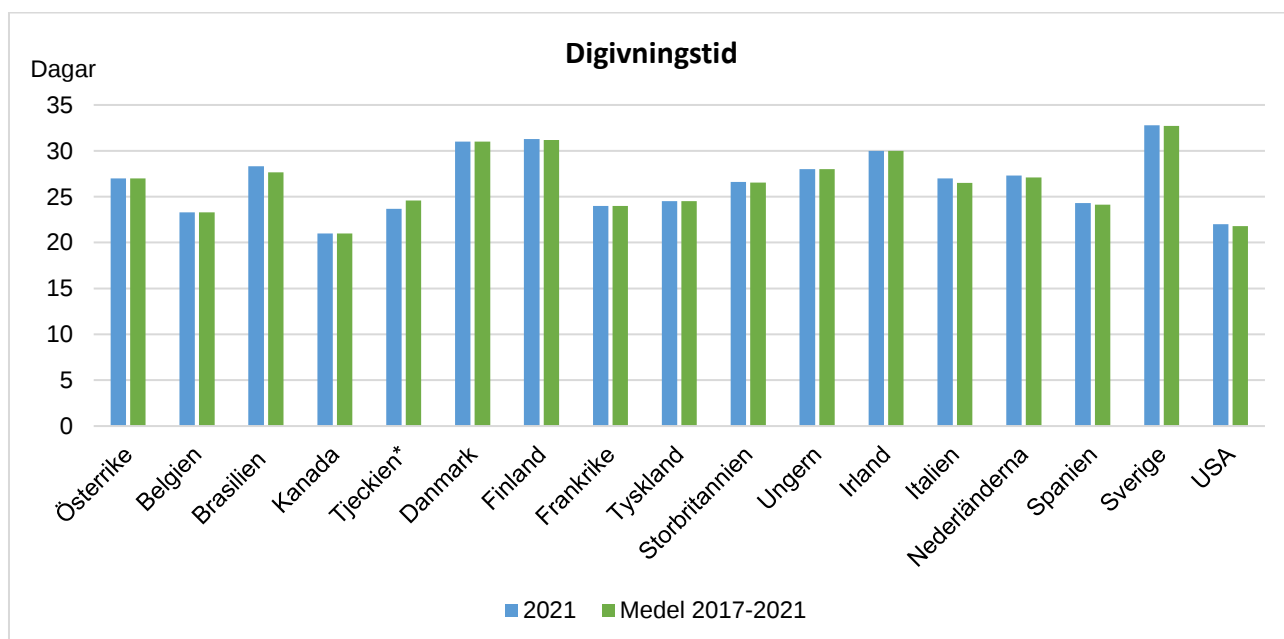

Figur 8. Antal avvanda grisar per kull, 2017–2021.

Figur 9. Dödlighet för diande grisar, 2017–2021.

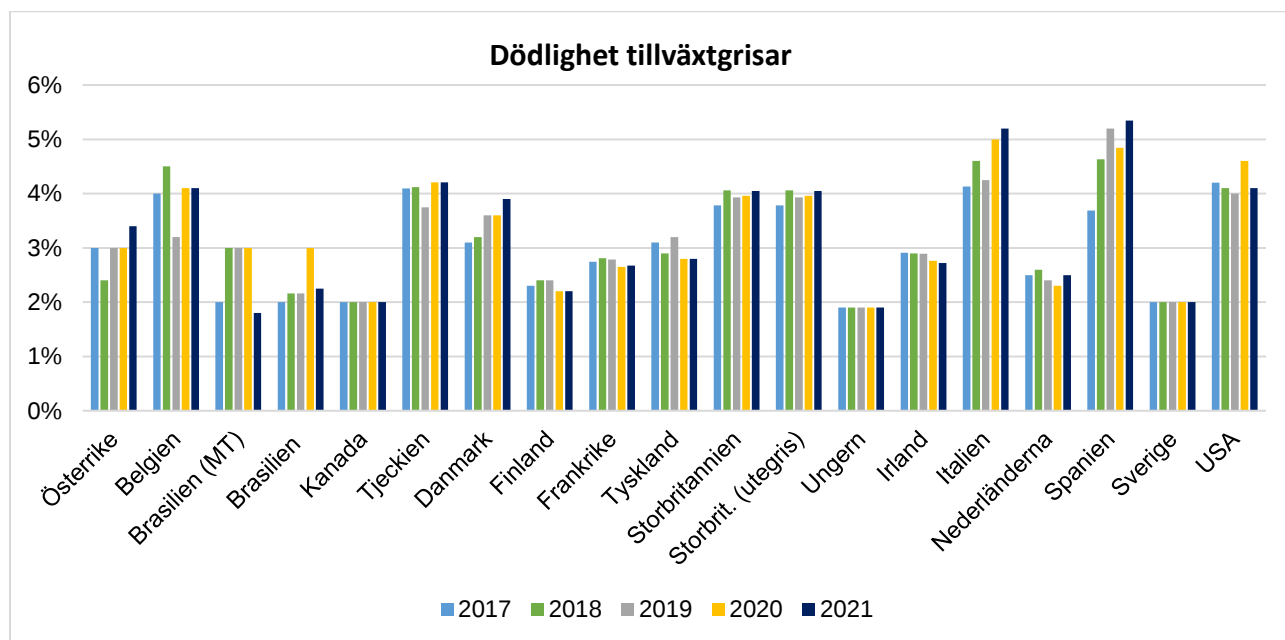
Även om Sverige har en, relativt sett, hög smågrisdödlighet fram till avvänjning så vänjer svenska smågrisproducenter av stora och livskraftiga grisar. Dels på grund av längre ditid (figur 10) än i de flesta andra länder, dels på grund av att svenska suggor har en hög kapacitet att äta difoder och att producera mjölk.

*Tjeckiens data är ej slutgiltiga siffror för år 2021

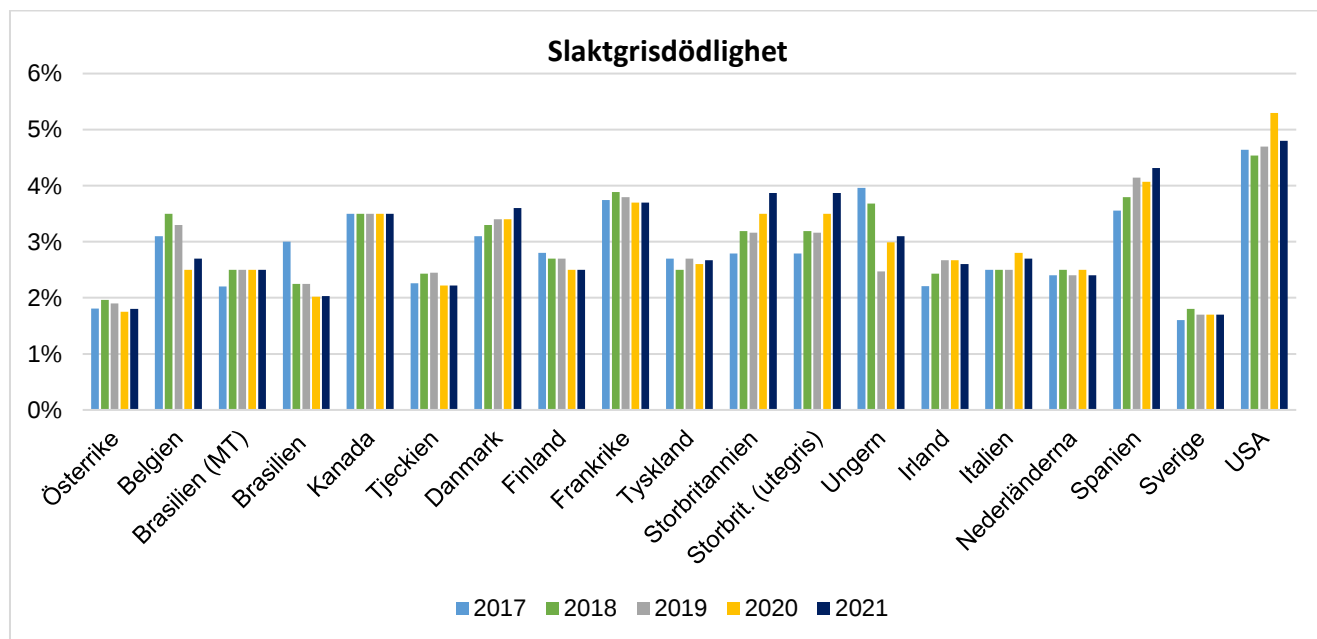
Figur 10. Digivningstid, 2017–2021. Beroende på om och hur länderna använder sig av amsuggor kan den genomsnittliga digivningstiden se längre ut än den faktiska avvänjningsåldern. Detta då det är saggans digivningstid som redovisas.

Tack vare högre avvänjningsvikt och en äldre, större fysiologiskt mogen gris så klarar svenska grisar avvänjningsperioden relativt problemfritt, och kommer i gång att äta och växa snabbt. Detta i kombination med ett gott hälsoläge bidrar till den mycket låga dödlighet under tillväxtperioden på 2,0 % i Sverige, jämfört med medelnivån 3,2 % men där flera länder ligger uppe på 4–5 % dödlighet, se figur 11.

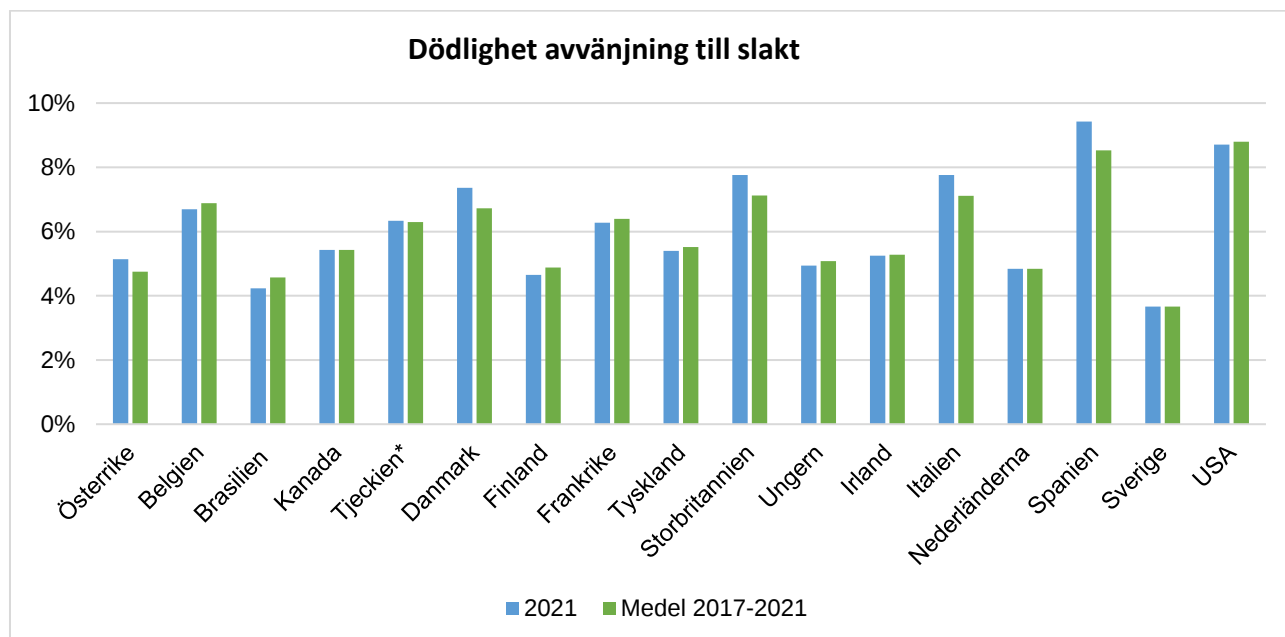
Figur 11. Dödlighet för tillväxtgrisar, 2017–2021.

Sundheten och tillväxtförmågan har den svenska tillväxtgrisen med sig in i slaktgrisledet. Dödligheten i svensk slaktgrisproduktion ligger på 1,7 % jämfört med InterPIGs medelnivå som är 3,0 %. Spanien och USA avviker mest negativt med dödlighetsnivåer på 4,3 % respektive 4,8%, se figur 12.

Figur 12. Dödlighet för slaktgrisar, 2017–2021.

Sammantaget har Sverige den lägsta dödligheten i tillväxt-och slaktgrisleden inom InterPig (figur 13).

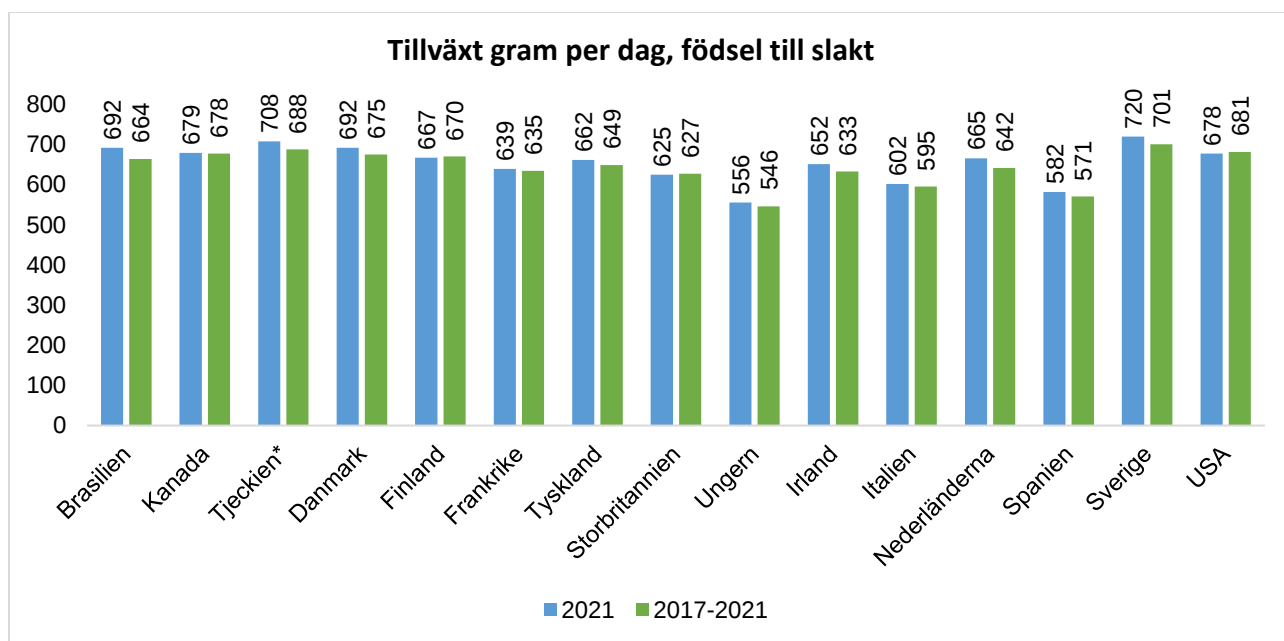

*Tjeckiens data är ej slutgiltiga siffror för år 2021

Figur 13. Dödlighet i %, avvänjning till slakt, 2017–2021.

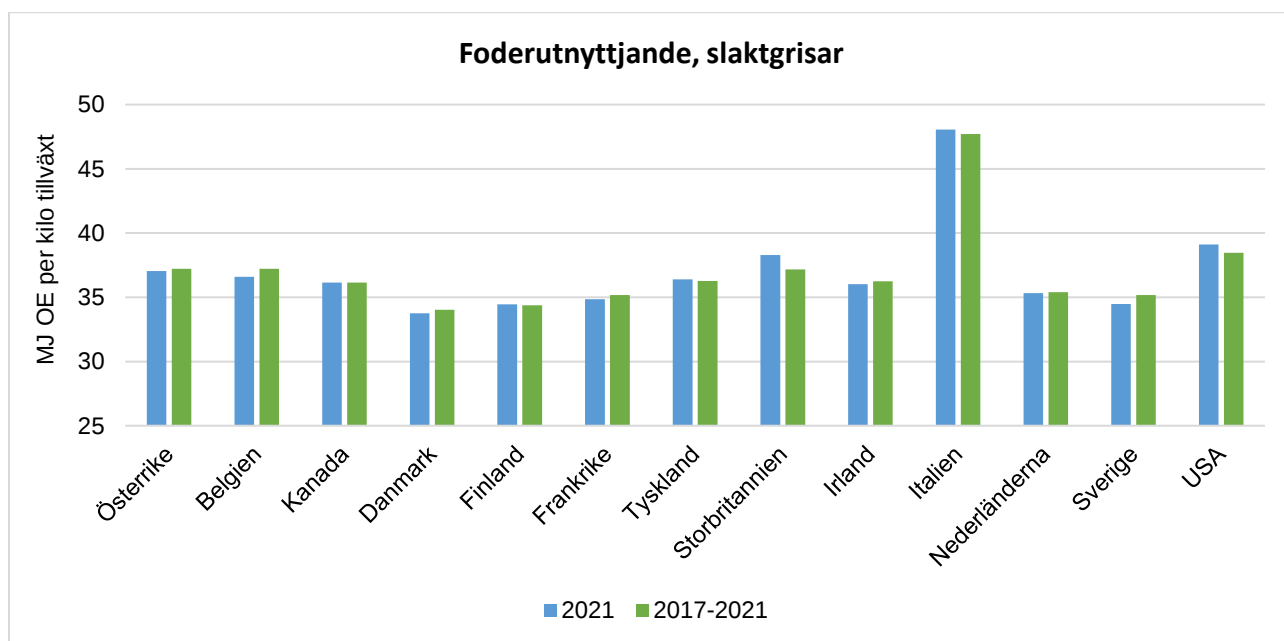
Att vi har ett gott hälsoläge hos de svenska grisarna visas tydligt i både tillväxt och foderutnyttjande, där Sverige ligger i topp jämfört med de andra länderna. I figur 14 visas daglig tillväxt från födsel till slakt, oberoende av avvänjningsålder samt ålder och vikt vid insättning i slaktgrisstallet. Sverige behåller sin topplacering inom detta mått, och dessutom har skillnaden mellan Sverige och medeltalet för hela gruppen ökat under de tre senaste åren. År 2021 var den dagliga tillväxten på svenska grisar 720 gram per dag jämfört med medeltillväxten 650 gram per dag för hela InterPIG.

Den höga dagliga tillväxten avspeglar sig också i fodereffektiviteten, se figur 15. I slaktgrisledet ligger foderutnyttjandet bland svenska slaktgrisar på 34,5 MJ OE (Inom InterPIG redovisas foderutnyttjandet i MJ omsättbar energi). Genomsnittet för samtliga länder 2021 var 37,1 MJ OE. Även för detta resultatmått har skillnaden mellan svensk nivå och gruppens medelnivå ökat de tre senaste åren från 1,5 MJ till 2,6 MJ. Inom gruppen är det endast Danmark som ligger bättre till i fodereffektivitet (33,7 MJ OE). Italien har ett högre värde än resten av gruppen på grund av högre slaktvikter i sin produktion.

*Tjeckiens data är ej slutgiltiga siffror för år 2021

Figur 14. Daglig tillväxt från födsel till slakt, 2017–2021.

Figur 15. Foderutnyttjande per kilo tillväxt, 2017–2021.

Sammanfattning och diskussion

År 2021 blev ett mer ansträngt år för internationell grisproduktion. Många faktorer i omvärlden påverkade handel, konsumtion och kostnader för produktionen. Såväl svensk som internationell grisproduktion gör produktionsframsteg, men har också sina utmaningar inom olika led av uppfödningen. Svensk grisproduktion hävdar sig väl i en internationell jämförelse och har en fortsatt stark hemmamarknad med god efterfrågan. Liksom tidigare år är smågrisdödligheten det produktionsmått som hämmar resultatutvecklingen mest. För att kunna göra fortsatta resultatförbättringar måste svensk grisproduktion arbeta vidare med detta område.

I skrivande stund (december 2022) vet vi att det ekonomiska läget har blivit alltmer ansträngt för grisbranschen. Kriget i Ukraina och en allmän oro i världen, har drivit upp priserna på foderråvaror samt energikostnader till högre nivåer än för 2021. Sammantaget finns det en stor osäkerhet inför framtiden bland medlemsländerna i InterPIG. Här följer några exempel som belystes vid InterPIG-konferensen sommaren 2022.

- I Danmark är lönsamheten inom grisproduktionen den sämsta på över 10 år. Suggpopulationen har minskat med 4 % och slaktgrisproduktionen med drygt 10 %.
- I Finland räknar man med att produktionen av griskött kommer att minska från 172 miljoner kg år 2022 till 155 miljoner kg år 2027.
- Läget för tyska grisproducenter är extra allvarligt. Dels kämpar man med att förhindra nya utbrott av afrikansk svinpest, dels med en kraftigt vikande konsumtion av griskött. Detta tillsammans med dålig lönsamhet har medfört att produktionen av griskött har minskat med 12 % hittills i år. Man förväntar sig att grisproduktionen i Tyskland kommer att minska ytterligare.
- I Nederländerna kämpar man också med höga foder- och energipriser. Exporten av grisar har minskat kraftigt och myndigheternas krav på minskad kvävebelastning på åkermark från gödseln kommer att leda till att många grisproducenter avvecklar sin grisproduktion inom en snar framtid.

Hur omvärldssituationen utvecklar sig och vilken effekt det får för den internationella grisproduktionen återstår att se. Svensk grisproduktion står inför stora utmaningar framöver, såsom ökade foder- och energikostnaderna som påverkar lönsamheten, svårigheten att hitta kompetenta medarbetare till att sköta grisarna samt den vikande konsumtionen av griskött som har varit tydlig de senaste åren, även om det delvis kompenseras av ökad andel svenskt kött. Vidare har de svenska hushållen fått en mer ansträngd ekonomi av omvärldssituationen. Den svenska marknadsandelen fram till juni 2022 visade dock på fortsatt hög andel svenskt griskött vilket kan tolkas som att konsumenterna har fortsatt starkt förtroende för svensk grisproduktion. Låt oss hoppas att efterfrågan fortsätter vara hög!

Referenser, december 2022

1. Jordbruksverket. <https://jordbruksverket.se/download/18.5af35a1a180ad2c3ce348ecf/1652954183726/Griskott-marknadsrapport-2021-tga.pdf>
2. Jordbruksverket. <https://jordbruksverket.se/om-jordbruksverket/jordbruksverkets-officiella-statistik/jordbruksverkets-statistikrapporter/statistik/2022-07-05-jordbruksstatistik---sammanstallning-2022>
3. LRF. <https://www.lrf.se/om-lrf/organisation/branschavdelningar/lrf-kott/marknadsstatistik/statistikplattform-kott/>
4. Svenskt kött. <https://svensktkott.se/aktuellt/marknaden-for-svenskt-kott-har-okat-ytterligare-under-coronapandemin/>
5. International Grains Council. <https://www.igc.int/en/default.aspx>